

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Filipa Dienstbiera a Václava Štencla v právní věci žalobce: **doc. ThLic. J. B., Th.D., S.S.L.**, zastoupený Mgr. Janem Matějčkem, advokátem, sídlem Římská 1222/33, Praha 2, proti žalované: **Rektorka Univerzity Karlovy**, sídlem Ovocný trh 560/5, Praha 1, zastoupená JUDr. Tomášem Sirovátkem, advokátem, sídlem K Mohyle 476/3, Praha 6, **za účasti: Velký kancléř Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy**, sídlem Arcibiskupství pražské, Hradčanské nám. 56/16, Praha 1, zastoupený JUDr. Jakubem Křížem, Ph.D., advokátem, sídlem Thákurova 676/3, Praha 6, v řízení o žalobách proti rozhodnutím žalované ze dne 6. 2. 2025, č. j. UKRUK/53811/2025, a ze dne 24. 7. 2025, č. j. UKRUK/487514/ 2025, o kasační stížnosti stěžovatele **Mgr. et Mgr. J. Č.**, proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 9. 2025, č. j. 10 A 28/2025-399,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Stěžovatel **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Stěžovatel **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 6 135 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Jana Matějčka, advokáta.
- IV. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- V. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce se žalobami podanými u Městského soudu v Praze domáhá zrušení dvou rozhodnutí žalované označených v záhlaví tohoto rozsudku, jimiž byl na návrh akademického senátu fakulty veřejné vysoké školy odvolán z funkce děkana Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy [§ 28 odst. 2 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)]. Městský soud spojil žaloby ke společnému projednání a rozhodnutí, věc je u městského soudu vedena pod sp. zn. 10 A 28/2025.

[2] Mgr. et Mgr. J. Č. (dále jen „stěžovatel“) se v řízení vedeném u městského soudu domáhal postavení osoby zúčastněné na řízení dle § 34 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Městský soud v záhlaví označeným usnesením vyslovil, že stěžovatel není osobou zúčastněnou na řízení (§ 34 odst. 4 s. ř. s.). V odůvodnění usnesení rekapituloval závěry dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu, která pro postavení osoby zúčastněné na řízení požaduje splnění materiální i formální podmínky, které plynou z § 34 odst. 1 s. ř. s. Městský soud shledal naplněnou formální podmínku, neboť stěžovatel se postavení osoby zúčastněné na řízení domáhal. Naplněnou však neshledal podmínku materiální. V této souvislosti uvedl, že předmětem soudního řízení v projednávané věci je výhradně zákonnost odvolání žalobce z funkce děkana. Ať už bude výsledek soudního řízení jakýkoli, rozhodnutí soudu v této věci nemůže dle městského soudu zasáhnout do postavení stěžovatele jako člena akademického senátu univerzity (popř. člena legislativní komise akademického senátu fakulty jako poradního a iniciativního orgánu). Stěžovatel tak dle městského soudu nemůže být probíhajícím soudním řízením či jeho výsledkem přímo dotčen ve svých právech a povinnostech.

II. Kasační stížnost a podaná vyjádření

[3] Stěžovatel podal proti usnesení městského soudu kasační stížnost, v níž rekapituluje důvody, pro něž se domnívá, že mu v soudním řízení náleží postavení osoby zúčastněné na řízení. V této souvislosti uvedl, že v případě zrušení žalobou napadených rozhodnutí žalované může být následně předložen nový návrh na odvolání žalobce z funkce děkana, tentokrát podle § 28 odst. 3 zákona o vysokých školách. Dále nelze vyloučit, že v případě neúspěchu žalované rektorky v soudním řízení bude podán návrh na její odvolání pro vydání nezákonného rozhodnutí v souzené věci. V obou případech by o těchto návrzích rozhodoval akademický senát univerzity, jehož je stěžovatel členem. Dále stěžovatel uvádí, že akademický senát univerzity musel v posledním půlroce opakovaně rušit nezákonná opatření žalobce, který nadále vykonával funkci děkana fakulty v důsledku přiznání odkladného účinku městským soudem.

pokračování

[4] Stěžovatel dále vznáší námitku nerovného přístupu k soudu. Dle stěžovatelova přesvědčení je zásah do jeho právní sféry přinejmenším srovnatelný se zásahem do právní sféry Velkého kancléře Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy, s nímž městský soud jako s osobou zúčastněnou na řízení jedná. Stěžovatel i Velký kancléř se podílejí na výkonu určitých pravomocí, které mohou a nemusejí být v důsledku rozhodnutí městského soudu ve věci aplikovány. Ani jeden z nich se naopak nepodílel na odvolání žalobce z funkce děkana. Pouze stěžovatel se přitom v případě úspěchu žalob může podílet na budoucím odvolání žalobce z funkce děkana, přičemž bude povinen reflektovat závěry, k nimž městský soud dospěje ve věci samé. Přímé dotčení na svých právech tak stěžovatel spatřuje v zájmu na řádném výkonu veřejné funkce člena akademického senátu univerzity, přičemž jako člen tohoto orgánu realizuje ústavně zaručené právo na přístup k veřejným voleným funkcím.

[5] Stěžovatel dále v kasační stížnosti poukazuje na zásahy městského soudu do akademické samosprávy, a to v podobě série vydaných předběžných opatření, přičemž předpokládá další budoucí zásah v podobě rozsudku ve věci samé.

[6] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti ponechala posouzení sporné otázky plně na úvaze Nejvyššího správního soudu. Vyslovila však podiv nad skutečností, že postavení osoby zúčastněné nebylo stěžovateli přiznáno, ačkoli Velkému kancléři Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy toto postavení přiznáno bylo.

[7] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázal na to, že stěžovatel nesplňuje materiální podmínku pro přiznání postavení osoby zúčastněné na řízení. Stěžovatelovo členství v samosprávných akademických orgánech takové postavení nezakládá, nemůže jím být dotčeno stěžovatelovo osobní právní postavení. Hypotetická možnost budoucího rozhodování akademického senátu univerzity nadto nepředstavuje přímé dotčení práv ve smyslu § 34 odst. 1 s. ř. s. Otázku, zda jiné osobě byl status osoby zúčastněné přiznán, považuje žalobce za irrelevantní, neboť posouzení postavení jiné osoby je zcela nezávislé na posouzení postavení stěžovatele. Stěžovatel navíc dle žalobce ani nespécifikoval, jaká jeho konkrétní práva a povinnosti budou budoucím rozhodnutím městského soudu dotčena. Stěžovatelova tvrzení žalobce označil za vágní a nedostatečná.

[8] Ke kasační stížnosti se vyjádřila rovněž osoba, již bylo v řízení před městským soudem postavení osoby zúčastněné na řízení přiznáno (Velký kancléř Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy). Poukázala na to, že sama se postavení osoby zúčastněné na řízení nedomáhala a počala je vykonávat až po výzvě soudu. Avšak i v případě, že by její účast na řízení nebyla v souladu s procesními předpisy, uvedla, že nelze tento stav prohlubovat chybným přiznáním postavení osoby zúčastněné na řízení další osobě, a sice stěžovateli. Osoba zúčastněná na řízení taktéž předeštlá důvody, proč se s ohledem na kanonické právo nenachází ve stejném postavení jako stěžovatel.

[9] V reakci na uvedená vyjádření obdržel Nejvyšší správní soud další vyjádření žalované, v němž polemizuje s vyjádřením osoby zúčastněné na řízení (Velkého kancléře Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy), zabývá se jeho postavením a vazbou k fakultě a srovnává je s postavením stěžovatele.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[11] Osobami zúčastněnými na řízení jsou podle § 34 odst. 1 s. ř. s. *osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat*. Podle § 34 odst. 4 s. ř. s. soud usnesením vysloví, že ten, kdo se domáhá postavení osoby zúčastněné na řízení, a podmínky pro to nesplňuje, není osobou zúčastněnou na řízení.

[12] S odkazem na dosavadní judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009-190, č. 2341/2011 Sb. NSS) městský soud v napadeném usnesení správně poukázal na to, že z § 34 odst. 1 s. ř. s. vyplývají dvě podmínky, které musejí být kumulativně splněny pro to, aby osoba měla v řízení postavení osoby na řízení zúčastněné.

[13] První podmínka je materiální a splňuje ji ten, kdo není účastníkem řízení, avšak je přímo dotčen na svých právech a povinnostech: 1) vydáním napadeného správního rozhodnutí, 2) nevydáním správního rozhodnutí, nebo 3) zrušením správního rozhodnutí soudem (či vydáním soudního rozhodnutí podle návrhu). Druhá podmínka je formální a splňuje ji ten, kdo výslovně oznámí, že bude v řízení práva osoby zúčastněné na řízení uplatňovat.

[14] V posuzované věci není sporné naplnění *formální podmínky*, neboť stěžovatel městskému soudu oznámil, že bude v řízení uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Učinil tak bez výzvy soudu, proto není třeba zkoumat otázku včasnosti tohoto oznámení (§ 34 odst. 2 věta druhá s. ř. s.).

[15] Ve vztahu k *materiální podmínce* Nejvyšší správní soud připomíná, že osobou zúčastněnou na řízení může být pouze osoba, která je *přímo* dotčena na svých veřejných subjektivních právech nebo povinnostech vydaným rozhodnutím správního orgánu, případně tím, že by takové rozhodnutí bylo zrušeno. Veřejným subjektivním právem se obecně rozumí právní možnost chovat se určitým způsobem, která je vyjádřena a zaručena normami veřejného práva. Nemůže se jednat pouze o nepřímé, zprostředkované, ba dokonce eventuální dotčení (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2013, č. j. 8 As 136/2012-65, bod 17, nebo ze dne 16. 7. 2025, č. j. 8 As 68/2025-41, bod 23).

[16] Stěžovatel neuvádí, že by byl dotčen ve svých právech a povinnostech vydáním žalobou napadených rozhodnutí žalované. Z jeho argumentace uplatněné před městským soudem, kterou shodně opakuje rovněž v kasační stížnosti, vyplývá, že možné dotčení svých práv a povinností spatřuje pro případ, že by městský soud v probíhajícím soudním řízení zrušil žalobami napadená rozhodnutí o odvolání žalobce z funkce děkana.

pokračování

[17] Dle Nejvyššího správního soudu stěžovatelem popsané dopady případného zrušení rozhodnutí žalované městským soudem nemohou představovat *přímé dotčení* jeho veřejných subjektivních práv nebo povinností, a to již jen z toho důvodu, že stěžovatel soudu předesílá toliko možné dotčení v podobě hypotetických situací a možných budoucích událostí po případném zrušení původních rozhodnutí městským soudem. Ať už stěžovatel popisuje scénář, dle kterého by se žalovaná rozhodla odvolat žalobce z vlastního podnětu pro závažné neplnění jeho povinností nebo pro závažné poškozování zájmu vysoké školy nebo fakulty (§ 28 odst. 3 zákona o vysokých školách), k čemuž je třeba souhlasu akademického senátu univerzity, jehož je stěžovatel členem, anebo scénář, dle kterého by akademický senát univerzity zvažoval návrh na odvolání žalované z funkce [§ 9 odst. 1 písm. h) zákona o vysokých školách], o němž rozhoduje prezident republiky (§ 10 odst. 2 téhož zákona), jedná se v obou případech o další a zcela samostatné právní kroky orgánu veřejné vysoké školy v rámci akademické samosprávy, které mohou, avšak nemusejí, následovat po případném zrušení rozhodnutí žalované městským soudem. Přijetí jakýchkoli budoucích usnesení akademického senátu univerzity bude zcela v rukou tohoto samosprávného orgánu a rozhodnutí městského soudu ve věci samé v dané věci nemá a nebude mít na činnost tohoto orgánu (a tedy ani na stěžovatele jako jeho člena) žádné přímé dopady.

[18] Pokud dále stěžovatel spatřuje přímé dotčení svých práv člena akademického senátu univerzity ve skutečnosti, že tento orgán již v minulosti rušil nezákonná opatření žalobce [§ 9 odst. 1 písm. j) zákona o vysokých školách] v době, kdy vykonával funkci děkana fakulty v důsledku přiznání odkladného účinku žalobě městským soudem, konstatuje Nejvyšší správní soud, že nenalézá žádnou příčinnou souvislost mezi budoucím potenciálním zrušujícím rozsudkem městského soudu ve věci samé a rozhodováním akademického senátu univerzity v popsaných záležitostech. Budoucí rozsudek městského soudu nemůže mít již jen s ohledem na časovou posloupnost událostí žádný dopad na minulá rozhodnutí akademického senátu univerzity.

[19] Z popsaných důvodů tak nemůže mít výsledné rozhodnutí městského soudu žádné přímé dopady na stěžovatelem vyjmenované typy usnesení akademického senátu univerzity, a to ani v případě, že soud podaným žalobám vyhoví. Nejvyšší správní soud proto dále nečinil komplexní úvahy stran otázky, zda by tvrzené dopady měly eventuální vliv na veřejná subjektivní práva či povinnosti každého jednotlivého člena kolektivního orgánu veřejné vysoké školy, anebo tohoto orgánu jako celku, resp. samotné veřejné vysoké školy, jejíž orgány nemají právní osobnost (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 11. 2021, č. j. 6 As 307/2020-47, č. 4280/2022 Sb. NSS).

[20] Lze tedy uzavřít, že případný zrušující rozsudek městského soudu ve věci samé nijak přímo neovlivní stěžovatele chovat se při výkonu své veřejné funkce určitým způsobem, a tedy vůbec nebude mít přímé dopady na výkon jeho veřejných subjektivních práv či povinností. Stěžovatelovo právo na přístup k voleným a jiným veřejným funkcím (čl. 21 odst. 4 Listiny základních práv a svobod) není a nemůže být rozhodnutím městského soudu dotčeno.

[21] Jakkoliv stěžovatel v kasační stížnosti zmiňuje, že si je vědom skutečnosti, že se nemůže domáhat toho, aby soudy k jiné osobě (odlišné od stěžovatele) nepřístupovaly

jako k osobě zúčastněné na řízení, podstatná část jeho kasační stížnosti se přesto zabývá porovnáním možností přístupu k soudu stěžovatele na straně jedné a Velkého kancléře Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy na straně druhé. Tím se ovšem stěžovatel *de facto* pokouší přimět Nejvyšší správní soud, aby posuzoval rovněž otázku postavení Velkého kancléře v probíhajícím soudním řízení.

[22] K této části argumentace může Nejvyšší správní soud nyní pouze stručně uvést, že pokud krajský (městský) soud vyhodnotí, že určitá osoba splňuje podmínky, aby se stala osobou zúčastněnou na řízení, nadále s ní v řízení takto jedná, aniž by ohledně jejího postavení vydával formální usnesení (§ 34 odst. 4 s. ř. s. *a contrario*). Účastníci řízení se proti takovému procesnímu postupu mohou bránit až kasační stížností proti konečnému rozhodnutí krajského (městského) soudu ve věci samé, přičemž podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že pokud krajský (městský) soud jednal jako s osobou zúčastněnou na řízení s někým, komu toto postavení nepřísluší, zakládá to důvod pro zrušení rozhodnutí ve věci samé, jen pokud taková vada mohla mít vliv na jeho zákonnost (srovnej již zmiňovaný rozsudek č. j. 7 As 70/2009-190, nebo rozsudky ze dne 12. 4. 2017, č. j. 6 As 254/2016-72, bod 19, ze dne 19. 4. 2018, č. j. 2 As 107/2017-72, bod 31, nebo ze dne 19. 10. 2023, č. j. 9 As 196/2023-109, bod 24).

[23] V nyní projednávané věci Nejvyšší správní soud nemohl k podané kasační stížnosti stěžovatele posuzovat, zda Velkému kancléři Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy skutečně v řízení vedeném u městského soudu náleží postavení osoby zúčastněné na řízení. Vyhodnocení této otázky není pro posouzení důvodnosti stěžovatelovy kasační stížnosti podstatné. Úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je právě a jediné posouzení procesního postavení stěžovatele a otázka jeho přímého dotčení na právech a povinnostech, nikoli porovnávání práv a zájmů jednotlivých subjektů v jejich vzájemné relaci.

[24] Zcela mimo předmět tohoto řízení jsou pak stěžovatelovy námitky, že městský soud procesními kroky v řízení zasahuje do akademické samosprávy, kteroužto hodnotu by stěžovatel chtěl jako osoba zúčastněná v soudním řízení hájit. Ani otázku zákonnosti postupu městského soudu v řízení o žalobách nelze hodnotit v nynějším řízení o kasační stížnosti, která se týká výhradně posouzení stěžovatelova procesního postavení. Práva a zájmy Univerzity Karlovy včetně principu akademické samosprávy ostatně může v řízení o žalobách vedeném u městského soudu hájit žalovaná jako samosprávný orgán veřejné vysoké školy.

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[26] Přestože se kasační řízení týkalo posouzení procesní otázky a po jeho skončení bude řízení o žalobách před městským soudem pokračovat, stěžovatelova účast tímto rozsudkem v řízení před správními soudy končí. Za takové situace je proto třeba rozhodnout

pokračování

o nákladech řízení o kasační stížnosti (shodně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2012, č. j. 9 As 17/2012-36, nebo z aktuálních rozsudek ze dne 16. 7. 2025, č. j. 8 As 68/2025 - 41, bod 40).

[27] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. (ve spojení s § 120 s. ř. s.). Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnými jsou v řízení o kasační stížnosti žalobce a žalovaná, mají proto právo na náhradu nákladů vůči stěžovateli.

[28] Žalobce podal prostřednictvím svého zástupce vyjádření ke kasační stížnosti. Podání vyjádření představuje úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění od 1. 1. 2025. Odměna za jeden úkon právní služby činí podle § 7 bodu 5, aplikovaného na základě § 9 odst. 5 advokátního tarifu, částku ve výši 4 620 Kč a podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu je třeba k ní připočítat paušální náhradu hotových výdajů ve výši 450 Kč. Celkem se tedy jedná o částku 5 070 Kč. Protože zmocněný zástupce je společníkem právnické osoby zřízené podle zvláštních právních předpisů upravujících výkon advokacie a plátcem daně je tato právnická osoba, zvyšuje se náhrada nákladů řízení o výši této daně. Žalobci se tedy přiznává náhrada nákladů řízení v celkové výši 6 135 Kč (po zaokrouhlení). K zaplacení této částky byla stěžovateli stanovena přiměřená lhůta v délce jednoho měsíce.

[29] Žalované však Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení vzniklých v souvislosti s učiněnými vyjádřeními prostřednictvím zmocněného advokáta nepřiznal s odkazem na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007, č. j. 6 As 40/2006-87, č. 1260/2007 Sb. NSS. V něm Nejvyšší správní soud vyslovil, že „(...) v případě, že v soudním řízení správním vystupuje jako účastník orgán veřejné správy v oboru své působnosti, není v zásadě důvodně vynaloženým nákladem, pokud se v takovém řízení nechá zastoupit. (...) Stejně tak Vrchní soud v Praze konstatoval, že povinnost správního úřadu jím vydané rozhodnutí hájit na soudě proti správní žalobě představuje samozřejmou součást povinností plynoucí z běžné správní agendy. Nelze proto spravedlivě žádat na žalobci, aby hradil náklady, vzniklé tím, že správní úřad udělil k zastupování plnou moc advokátovi (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 1. 1998, č. j. 6 A 90/96-23).“ Obdobně citované závěry platí v řízení o kasační stížnosti.

[30] Výrok o náhradě nákladů řízení osoby zúčastněné na řízení se opírá o § 60 odst. 5 s. ř. s. (ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud osobě zúčastněné na řízení neuložil žádnou povinnost, ani neshledal důvody zvláštního zřetele hodné pro přiznání nákladů řízení, proto rozhodl tak, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. listopadu 2025

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu